चिराद्दृष्टः। दमनक आह। न किञ्चिद्देवपादानामस्माभिः प्रयोजनं। तेनाहं नागच्छामि। तथापि राजप्रयोजनविनाशमवलोक्य दन्दह्यमानहृदयो व्याकुलतया स्वयमेवाभ्यागतो वक्तुं। उक्तं च यतः॥

प्रियं वा यदि वा द्वेष्यं शुभं वा यदि वाशुभं।
५ अपृष्टो ऽपि हि तं वक्ष्येद्यस्य नेच्छेत् पराभवं ॥२६९॥

अथ तस्य साभिप्रायं तद्वचनमाकर्ण्य पिङ्गलक आह। किं वक्तुमनाभवान्। तत्कथ्यतामिति। स प्राह। देवायं सञ्जीवको युष्मत्पादानामुपरि द्रोहबुद्धिरिति। विश्वासगतस्य मम विज्ञन इदमाह। भो दमनक दृष्टा मयास्य पिङ्गलकस्य सारासारता। तदहमेनं हत्वा सकलमृगाधिपत्यं त्वत्साचिव्यपदवीसमन्वितं करिष्यामि। तद्वज्रसारप्रहारसदृशं दारुणं वचः समाकर्ण्य मोहमुपगतो न किञ्चिदप्युक्तवान्। दमनको ऽपि तस्य तमाकारमवलोक्य चिन्तितवान्। अयं तावत् सञ्जीवकनिबद्धरागः। तन्नूनमनेन मन्त्रिणा राजा विनाशमवाप्स्यतीति। उक्तं च।

१५ एकं भूमिपतिः करोति सचिवं राज्ये प्रमाणं यदा।
तं मोहाच्छ्रयते मदः स च मदाद्दास्येन निर्विद्यते॥
निर्विण्णस्य पदं करोति हृदये तस्य स्वतन्त्रस्पृहा।
स्वातन्त्र्यस्पृहया ततः स नृपतेः प्राणेष्वभिद्रुह्यते ॥२७०॥

तत् किमत्र युक्तमिति। पिङ्गलको ऽपि चेतनां समासाद्य कथमपि तमाह। दमनक सञ्जीवकस्तावदस्माकं प्राणसमो भृत्यः। स कथं ममोपरि द्रोहबुद्धिं करोति। दमनक आह। देव भृत्यो न भृत्य इत्यनैकान्तिकमेतत्। उक्तं च।

न सो ऽस्ति पुरुषो राज्ञां यो न कामयते श्रियं।
अशक्ता एव सर्वत्र नरेन्द्रं पर्युपासते ॥२७१॥

पिङ्गलक आह। भद्र तथापि मम तस्योपरि चित्तवृत्तिर्न विकृतिं